

Eindverslag

De Pinte - Hof te Groene Walle

Opgraving in kader van Wetenschappelijke Vraagstelling

Titel

Eindverslag Opgraving - Hof te Groene Walle, Kunstschildersweg 5D, De Pinte

Auteur

Robrecht Vanoverbeke

Erkende archeoloog

Robrecht Vanoverbeke - 2015/00022

BAAC-Projectnummer

2019-0033

Plaats en datum

Gent, 4 maart 2019

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen rapport 1065

ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

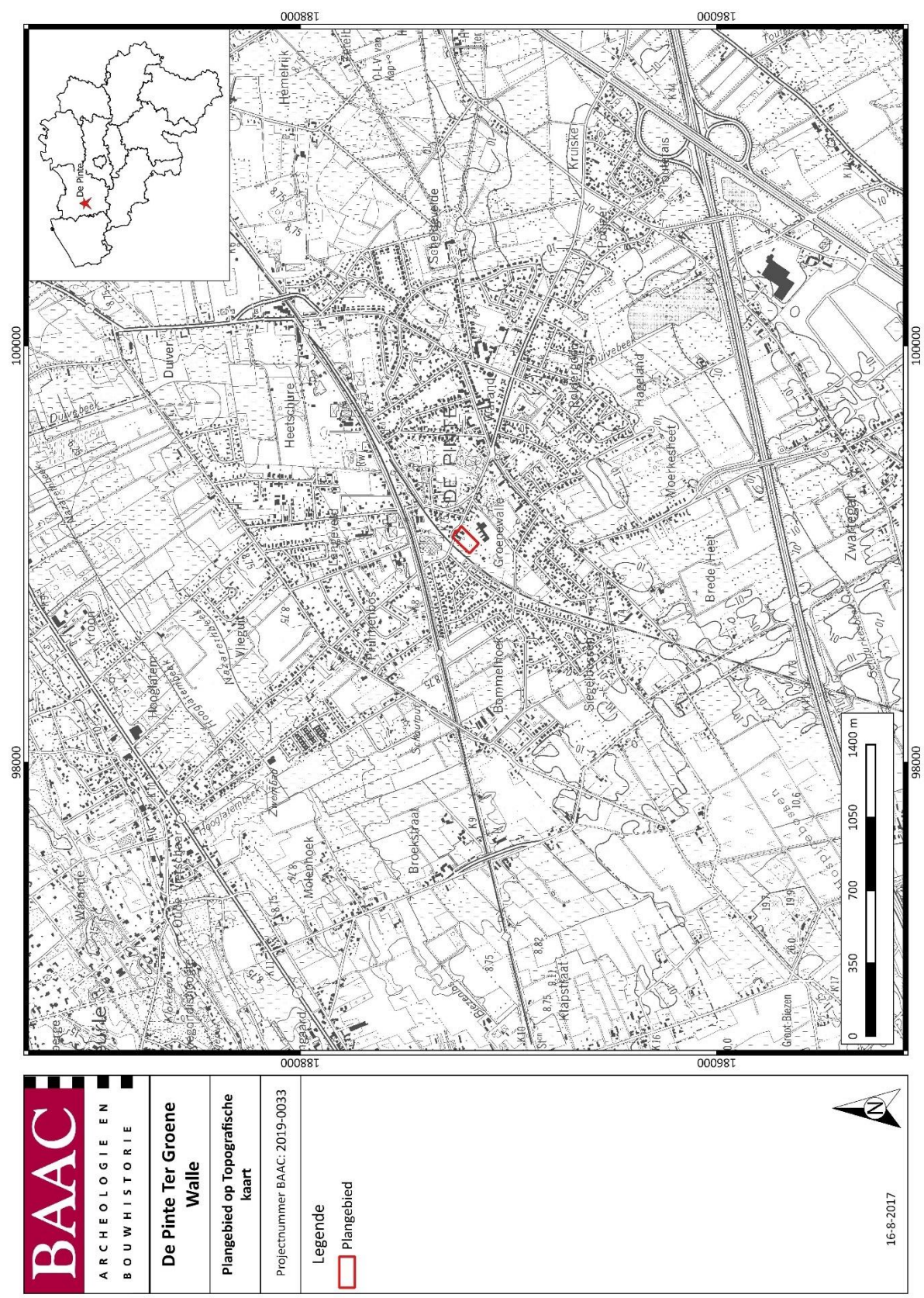
Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte.....	1
1.1	Administratieve gegevens	1
1.2	Archeologische voorkennis	4
1.3	Onderzoeksopdracht	6
1.3.1	Aanleiding, geplande ingreep en werkwijze	6
1.3.2	Vraagstellingen	6
1.3.3	Randvoorwaarden	6
2	Assessmentrapport.....	8
3	Interpretatie van de archeologische site.....	8
3.1	Kader archeologische site	8
3.2	Stratigrafische opbouw	8
3.3	Beschrijving archeologische site	8
3.3.1	Opbouw van de archeologische site	18
3.4	Culturele en natuurwetenschappelijke vondsten	18
3.5	Datering en interpretatie archeologische site	18
3.6	Synthese kennis archeologische site	18
3.7	Beantwoording onderzoeksvragen- en doelen.....	18
3.8	Samenvatting.....	18
4	Bijlagen	20
4.1	Lijst met figuren	20
4.2	Sporenlijst	20
4.3	Fotolijst	21
5	Bibliografie	23

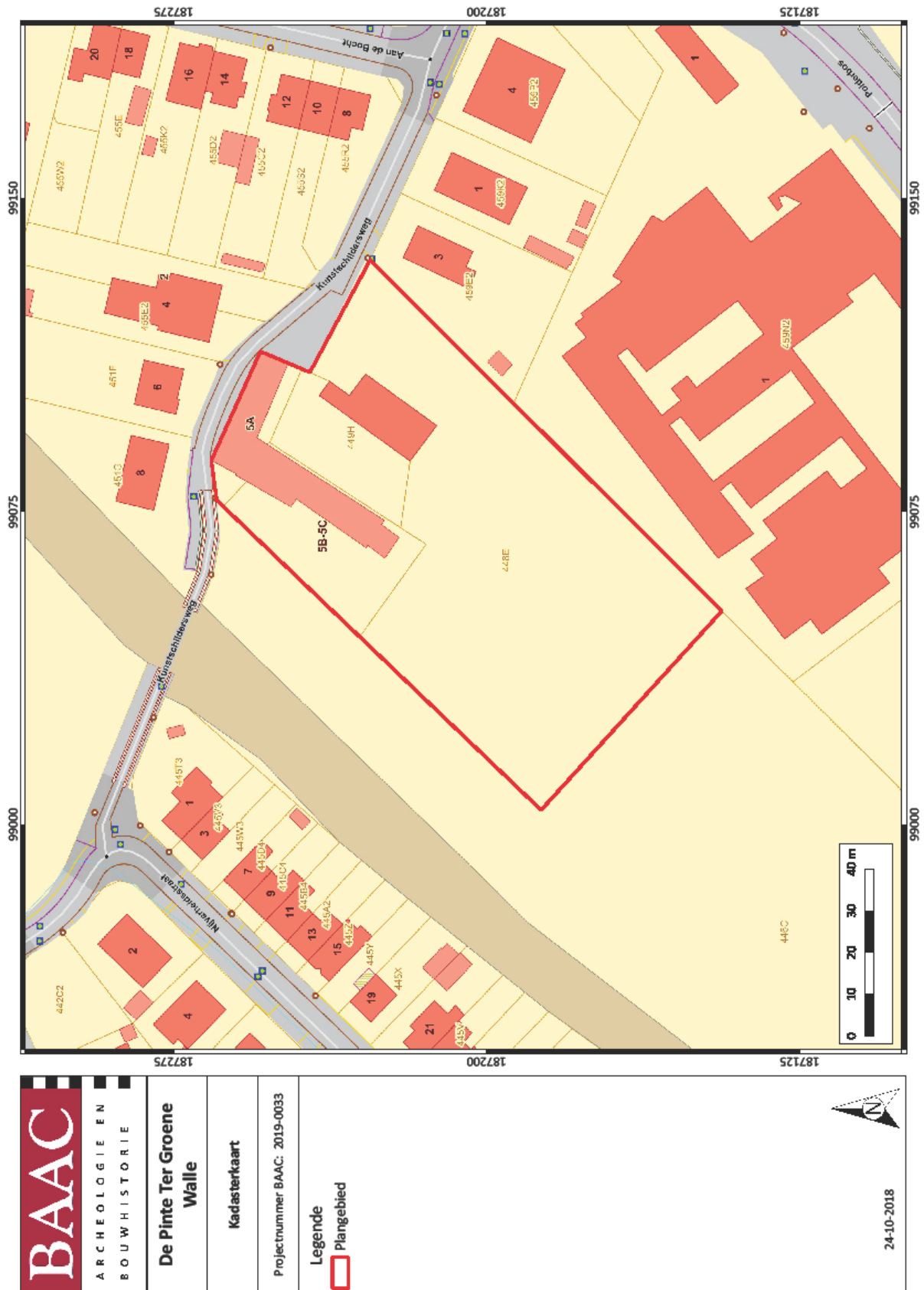
1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Naam site	De Pinte, Hof te Groene Walle
Ligging	Oost-Vlaanderen, De Pinte, Kunstschildersweg 5D
Kadaster	De Pinte, Afdeling 1, Sectie B, percelen 448E, 449H, 721B en 721C
Coördinaten	Noord: x: 99077,6732 - y: 187264,6817 Oost: x: 99135,1125 - y: 187227,9437 Zuid: x: 99051,1601 - y: 187143,6211 West: x: 99003,5021 - y: 187186,9427
Toelating Wetenschappelijke Vraagstelling	https://id.erfgoed.net/archeologie/toelatingen_opgraving/225
Projectcode BAAC Vlaanderen	2019-0033
Opgraving	Projectcode
	2018L177
	Erkend archeoloog
	Robrecht Vanoverbeke (Erkenningsnummer: 2015/00022)
Betrokken actoren	Robrecht Vanoverbeke (archeoloog)
	N.v.t.
Betrokken derden	
Uitvoeringsperiode	20/12/2018 tot en met 21/12/2018

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart (1:10.000; digitaal; 16/08/2017).

Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (1:25.000; digitaal; 24/10/2018).

1.2 Archeologische voorkennis

Voorafgaand aan deze opgraving werd reeds een archeologisch (voor)onderzoek uitgevoerd. Dit gebeurde eveneens in kader van wetenschappelijke vraagstelling. De geplande werken waren namelijk niet vergunningsplichtig, maar aangezien deze zich binnen een beschermd monument zouden afspelen, was het opstarten van een archeologisch traject noodzakelijk (zie verder). De resultaten van dit vooronderzoek, bestaande uit een bureaustudie en een proefputten-onderzoek, werden neergeschreven in het Eindverslag ID240: “Vooronderzoek De Pinte Ter Groene Walle”.¹

De samenvatting van dat rapport wordt hiermeegegeven. Een syntheseskaart wordt weergegeven in Figuur 3:

“Ten gevolge van drie geplande bodemingrepen op een beschermd bouwkundig erfgoed werd op vraag van de opdrachtgever (en het Agentschap Onroerend Erfgoed) een toelating voor archeologisch vooronderzoek in kader van wetenschappelijke vraagstelling opgemaakt voor het plangebied *De Pinte Ter Groene Walle*. De geplande en niet-vergunningsplichtige ingrepen betroffen de opschoning van een gracht alsook de opvulling en lichte herprofilering van de bestaande depressie. Deze activiteiten werden al van bij aanvang als ‘onschadelijk’ geacht. De aanleg van een nieuwe afwateringsgracht daarentegen mocht enkel en alleen gerealiseerd worden op de locatie van de vermoede - reeds in de 18^e eeuw gedempte - walgracht. Op die manier zou geen foutieve of kunstmatige reconstructie van de beschermde 18^e-eeuwse semi-gesloten hoeve en vernietiging van mogelijke archeologische waarden bekomen worden.

Om na te gaan of er wel degelijk sprake was van een walgracht en daarvan de exacte historische locatie en de archeologische waarde te achterhalen werd een aangepast proefputtenonderzoek aangewezen. Dit proefputtenonderzoek zou met andere woorden de aan-/afwezigheid van het verwachte grondspoor (in de 18^e eeuw gedempte walgracht) moeten bepalen en daarbij extra informatie omtrent exacte locatie, breedte en diepte verzamelen.

Dit proefputtenonderzoek werd uitgevoerd op 9 juli 2018. In totaal werden zes werkputten aangelegd, waarvan twee volgens het oorspronkelijke puttenplan. Door het aantreffen van een onbekende drenkpoel diende het puttenplan aangepast te worden om zo deze nieuwe structuur zo nauwkeurig mogelijk te kunnen documenteren en begrenzen. Op deze manier kon een gedegen reconstructie van de structuur gemaakt worden.

Samenvattend kan gesteld worden dat aan de hand van het uitgevoerde vooronderzoek met ingreep in de bodem twee fasen van de oorspronkelijke (wal)gracht aangetroffen werden. De oudste fase was een ca. 1,5m brede afwateringsgracht op het verwachte tracé. Deze werd in de loop van de late 16e-vroege 17e eeuw gedempt. Vervolgens werd een afgraving van (een deel van) het terrein doorgevoerd, gecombineerd met een nivellering. Deze nivellering werd in verschillende werkputten ten noorden van de drenkpoel waargenomen in de vorm van een grofkorrelig wit zandlaagje, waarin lokaal ook baksteenpuin zat. Kort na deze egalisatie werd in de zuidwesthoek van het wooneiland een poel uitgegraven die in verbinding stond met de brede noordwestelijke walgracht. Deze poel werd vermoedelijk in de loop van de late 18^e-vroege 19^e eeuw gedempt om hierna een nieuwe gebouwstructuur op te bouwen, waarschijnlijk een stalgebouw. De walgracht werd bij deze herinrichting ook verlegd naar het zuidoosten. Deze jongere situatie is zichtbaar op de 19^e eeuwse historische kaarten.

¹ OVERMEIRE et al, 2018. - <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/rapporten/eindverslagen/240>

Aangezien de resultaten van het proefputtenonderzoek voldoende waren om een antwoord te verschaffen op de vragen die opgesteld waren in het kader van de wetenschappelijke vraagstelling, kan dit onderzoek als volledig beschouwd worden.”

Figuur 3: Reconstructie van de poel en walgracht op basis van de veldgegevens na het uitgevoerde vooronderzoek.

1.3 Onderzoeksoopdracht

1.3.1 Aanleiding, geplande ingreep en werkwijze

De initiatiefnemer wenste, in kader van de waterhuishouding binnen het beschermde goed ‘*Semi-gesloten hoeve Hof te Groene Walle met omgeving*’ (ID9035) in De Pinte, een deel van de thans grotendeels verdwenen walgracht terug open te graven. Ook was er de wens een doorsteek te maken naar het bestaande gemeentelijk afwateringsnet. Tijdens het uitgevoerde vooronderzoek (zie hoger) werd getoetst of ter hoogte van deze geplande ingreep in historische tijden al dan niet reeds een (wal)gracht had gelegen. Dit bleek inderdaad het geval te zijn geweest en bovendien werd de aanwezigheid van een grotere poel aan de rand van het centrale erf vastgesteld.

In combinatie met het praktisch nut van het opengraven van deze gracht en poel was er ook het historische-landschappelijk aspect van deze gewenste ingreep. Door de uitvoering van de uitgravingen zou de historische inrichting van het goed weer tot leven worden gewekt. In Figuur 4 wordt het uit te voeren inrichtingsplan meegegeven zoals opgesteld door de initiatiefnemer. De locatie en dieptes van de grachten en relevante lagen werden tijdens het vooronderzoek reeds vastgesteld. De effectieve uitgraving zou onder archeologisch toezicht worden toegestaan. Het doel van deze begeleiding was om enerzijds de gracht zo historisch correct mogelijk te reconstrueren en anderzijds erop toe te zien dat relevante vondsten en lagen zoveel mogelijk ongeroerd werden gelaten, of indien toch nodig deze te documenteren. Zo was het aangeraden om ter hoogte van de poel en de walgracht de relevante pakketten te ontzien. Er werden geen nieuwe archeologische sporen verwacht.

De archeologische opgraving betrof in principe een werfbegeleiding, een toezichthouden, waarbij de erkend archeoloog, Robrecht Vanoverbeke (2015/00022), meekeek met de graafwerken. Deze werfbegeleiding liep zolang als de duur van de effectieve graafwerken, namelijk twee werkdagen, 20 en 21 december 2018. De vooropgestelde grenzen (tweedimensionaal) van de uitgraving zijn in Figuur 4 meegegeven. De diepte van de uitgraving werd deels op basis van de resultaten van het vooronderzoek, maar vooral tijdens de uitvoering van de graafwerken vastgelegd door de erkende archeoloog, die ten aller tijden aanwezig was tijdens de uitvoering.

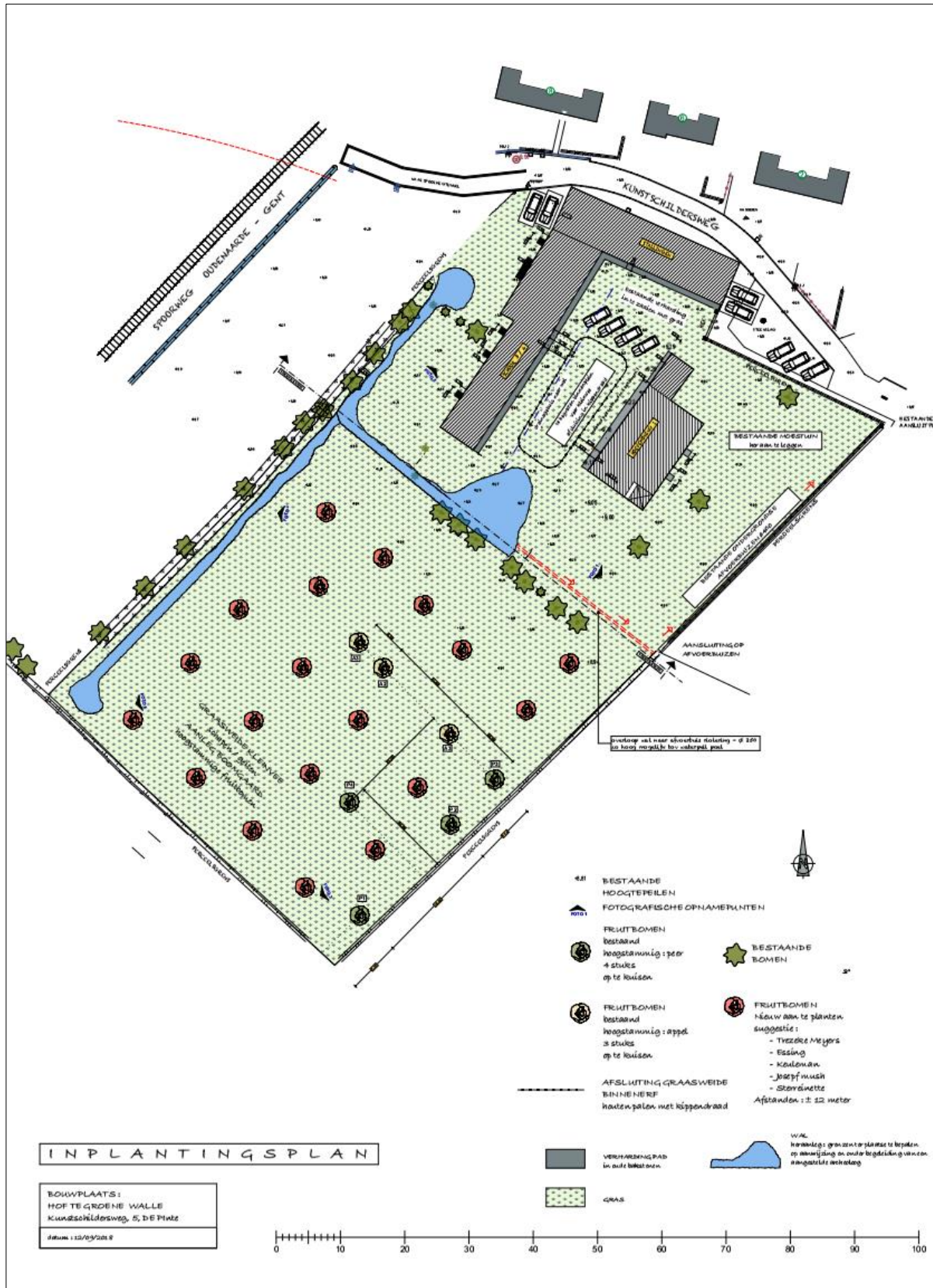
1.3.2 Vraagstellingen

Er werden geen specifieke onderzoeksvragen voor deze begeleiding opgesteld aangezien de werkzaamheden van de erkend archeoloog zich voornamelijk richtten op het documenteren van eventuele nieuwe inzichten en het verzamelen van vondsten. Er werden bovendien geen nieuwe inzichten verwacht.

1.3.3 Randvoorwaarden

Er waren geen randvoorwaarden van toepassing. Ook hebben geen afwijkingen ten aanzien van de uitvoeringswijze en strategie, zoals beschreven in de verleende toelating nr. 225 plaatsgevonden, noch zijn er afwijkingen ten opzichte van de CvGP vastgesteld.

Er werden geen specifieke selectiekeuzes gemaakt inzake vondsten en/of staalname. Ook werd geen algemene wetenschappelijke advisering ingeroepen.

Figuur 4: Inplantingsplan met in blauw de uit te graven grachten en waterpartijen (opgemaakt door initiatiefnemer).

2 Assessmentrapport

Voor de vondsten, stalen en daarmee gepaard gaande conservering kan geen assessment worden gedaan, daar geen relevante vondsten of stalen werden aangetroffen en zodus verzameld tijdens het veldwerk.

Aangezien het onderzoek bestond uit het uitgraven van een oude gracht en poel, werden geen nieuwe sporen verwacht tijdens de uitvoering van het veldwerk. De aangetroffen sporen betroffen wel degelijk enkel en alleen (recente) vullingslagen van deze gedempte sporen.

Los van deze vullingslagen werd toch één muurfragment aangetroffen dat vermoedelijk tot een oudere fase van het boerderijcomplex behoort. Hier wordt verderop in dit verslag van resultaten dieper op ingegaan.

Met het uitgraven van de gracht en de poel werd de historische en thans beschermde walsite terug in ere hersteld. Desondanks deze historische en landschappelijke meerwaarde voor het geheel is er geen potentieel voor verder wetenschappelijk onderzoek.

3 Interpretatie van de archeologische site

3.1 Kader archeologische site

Zie Eindverslag ID240

3.2 Stratigrafische opbouw

Zie Eindverslag ID240

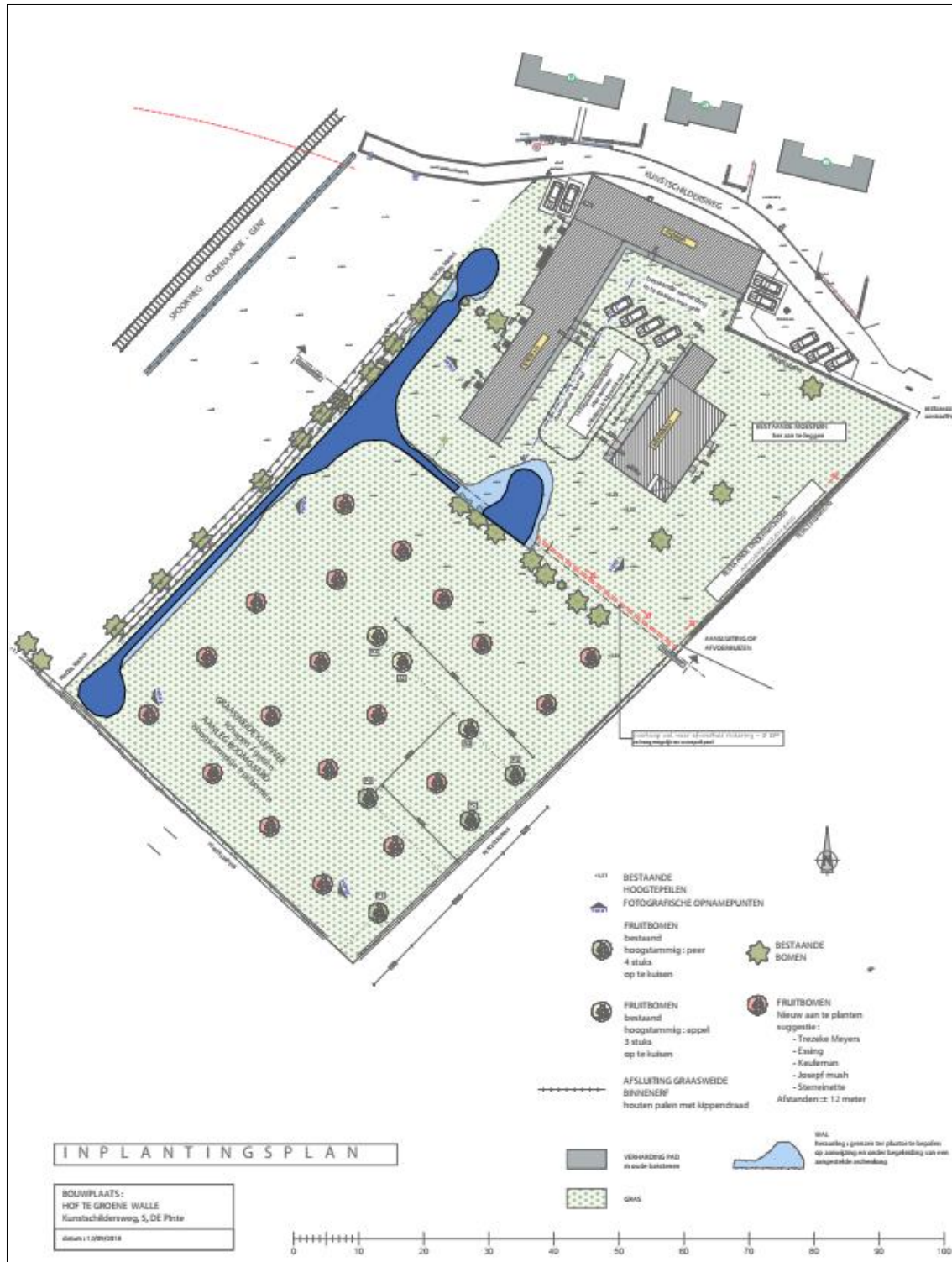
3.3 Beschrijving archeologische site

De aanwezigheid van de site of vindplaats was reeds vooraf bepaald. Het feit dat het boerderij-complex beschermd is, spreek al een stuk voor zich. Ook was de effectieve aanwezigheid van oudere structuren, de walgracht en poel, vastgesteld tijdens het vooronderzoek. Voor het effectieve uitgevoerde plan wordt verwezen naar Figuur 5 (donkerblauwe inkleuring).

Tijdens de uitvoering van de werken werden de relevante en archeologisch meest interessante pakketten in de walgracht en de poel niet of slechts een weinig uitgegraven. Het graafwerk beperkte zich tot de bovenste en meest recente vullingen. Zo werden ter hoogte van de oostelijke walgracht in deze bovenste pakketten talrijke 20^e-eeuwse vondsten gedaan. Het betrof hier afval dat werd aangevoerd om de voormalige walgracht te dempen. Het vondstmateriaal werd niet verzameld.

Er werden een weinig nieuwe inzichten verworven tijdens de uitvoering van de werken. Zo bleek de vastgestelde (brede) walgracht ten westen van het bouwcomplex zich niet verder zuidwestwaarts door te zetten in het aanpalende veld/boomgaard. In deze zuidwestelijke zone van het plangebied bleek het slechts om een heel ondiepe en smalle perceelsgracht te gaan. Hier werd de uit te graven gracht dan ook niet even breed en diep als de walgracht aangelegd. Daar waar de walgracht ca. 4m breed en 1,5m diep werd uitgegraven, was dat bij het greppeltje niet meer dan 1m in breedte en 0,50m in diepte (zie Figuur 14). In het uiterste zuidwesten van het plangebied, werd aansluitend aan dit greppeltje nog een eerste ondiepe poel uitgegraven volgens plan (zie Figuur 14).

In Figuur 6 t/m Figuur 14 worden een aantal beelden, genomen tijdens het veldwerk en van het eindresultaat, meegegeven.

Figuur 5: Uitgevoerde werken in donkerblauw op het inplantingsplan.

Figuur 6: Het uitgraven van de walgracht ten westen van de hoeve. Foto richting noordoosten.

Figuur 7: Het uitgraven van de oude walgracht met als vulling een 20ste-eeuws afalpakket. Foto richting oosten.

Figuur 8: Beeld tijdens de uitgraving van de walgracht. Foto richting noordoosten.

Figuur 9: Beeld tijdens de uitgraving van de westelijke walgracht. Foto richting zuidwesten.

Figuur 10: verbindingsgracht tussen walgracht en poel. Foto richting zuidoosten.

Figuur 11: Zicht op de westelijke walgracht vanaf de straat. Foto richting zuidwesten.

Figuur 12: Eindresultaat van de uitgraving van de westelijke walgracht. Foto richting noordoosten.

Figuur 13: Zicht op de net uitgegraven ondiepe greppel in het verlengde van de walgracht. Foto richting noordoosten.

Figuur 14: Zicht vanuit de zuidwestelijke hoek van het plangebied richting noordoosten. Vooraan in beeld de uitgegraven kleinere poel.

Ter hoogte van de reeds geattesteerde poel op het binnenplein werden een paar wijzigingen t.o.v. het vooropgesteld plan doorgevoerd. Zo werd geen volledig open verbinding gecreëerd tussen poel en walgracht. Dit om de doorgang van het binnenerf naar de zuidelijke boomgaard blijvend mogelijk te maken. Hier werd gekozen om een inbuizing van de gracht te voorzien. Daarnaast werd de poel iets kleiner aangelegd dan voorzien. Deze beslissing werd ter plekke genomen om de bewegingsvrijheid en het verkeer op het binnenerf niet in het gedrang te brengen. De diepte van de uitgegraven poel betrof ongeveer 1,5m onder maaiveld. Op basis van het vooronderzoek werd vastgesteld dat dit de toegestane uitgraafdiepte was, zonder relevante archeologische lagen te raken.

Figuur 15, Figuur 16 en Figuur 17 geven een beeld van het uitgraven van de poel en het eindresultaat.

In de verbindingsgreppel tussen walgracht en poel werd het enige ‘nieuwe’ archeologisch spoor opgemerkt, S1. Het betrof een anderhalfsteens brede fundering, 37cm breed, opgebouwd uit rode bakstenen van 22x10,5x5cm en een eerder zachte en gelige zand-kalkmortel. Wat betreft oriëntering ligt dit restant op dezelfde lijn als het meer noordelijk gelegen stalgebouw. Ook qua gebruikte bouwmaterialen zijn er gelijkenissen met dit stallencomplex. Bij een blik op enkele historische kaarten, zoals de Atlas der Buurtwegen van ca. 1840, kunnen hier misschien bewijzen voor worden aangevoerd. In Figuur 19 is het hoeve-complex weergegeven in het midden van de 19^e eeuw. Wat opvalt is dat het hier een meer gesloten karakter kende, met aan de zuidzijde ook een (stal)gebouw dat thans is verdwenen. Ook de zuidwestelijke vleugel van het geheel vertoonde toen een iets ander beeld dan op heden. Zo valt op dat de verbreding in het meest zuidelijke deel van deze vleugel vroeger breder moet zijn geweest en wel even breed als het nog opstaande noordelijker gelegen stalgebouw. Het aangetroffen muurrestant kan naar alle waarschijnlijkheid aan dit kaartbeeld worden gekoppeld.

Absoluut is dit muurfragment niet te dateren, maar een situering eind 18^e- begin 19^e is vermoedelijk de meest plausibele. Dit verklaart ook het feit dat deze aanbouw de verbingsgracht tussen walgracht en poel kruist. De bouw ervan werd pas voltrokken na de demping van deze poel en verbingsgracht, welke naar aanleiding van het uitgevoerde vooronderzoek aan het eind van de 18^e of begin 19^e eeuw wordt gesitueerd.

Verder werden geen nieuwe archeologisch relevante inzichten verworven.

Figuur 15: Het uitgraven van de poel op het binnenterrein. Foto richting noordwesten.

Figuur 16: Eindresultaat van de uitgegraven poel op het binnenterrein. Foto richting noordwesten.

Figuur 17: Eindresultaat van de uitgegraven poel op het binnenterrein. Foto richting zuiden.

Figuur 18: Restant van de fundering, S1, in de verbindingssgracht. Op de achtergrond het uitspringende stalgebouw. Foto richting noordwesten.

Figuur 19: Het Hof te Groene Walle op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840. Met situering van het aangetroffen muurdeel.

3.3.1 Opbouw van de archeologische site

De archeologische site ter hoogte van het beschermde goed ‘Hof te Groene Walle’ manifesteerde zich in de nog opstaande staldelen en woongedeelte van de boerderij. Met de uitgraving van de walgracht en poel is een deel van de verdwenen archeologische vindplaats terug in beeld gebracht. Over de opbouw, in stratigrafisch opzicht wordt verwezen naar het Eindverslag ID240: “Vooronderzoek De Pinte Ter Groene Walle”.²

De analyse van de archeologische structuren werd hoger reeds besproken. Aangezien tijdens deze opgraving, de werfbegeleiding, weinig tot geen nieuwe inzichten werden bekomen, is deze analyse snel gemaakt. Ook inzake eventuele vondstspreading, activiteitenzones en/of archeologische structuren, is op basis van de resultaten weinige relevante informatie te delen.

3.4 Culturele en natuurwetenschappelijke vondsten

N.v.t. Er zijn geen afwijkende randvoorwaarden voor de conservering van het ensemble. Er is namelijk geen vondstensemble aangelegd.

3.5 Datering en interpretatie archeologische site

De datering en interpretatie van de archeologische site blijft ongewijzigd t.o.v. die voortvloeiend uit het eerder verrichte vooronderzoek: zie 1.2 Archeologische voorkennis.

3.6 Synthese kennis archeologische site

Met de uitgevoerde werken is een deel van de voormalige omwalde hoeve terug tot leven gebracht. In de loop van de 20ste eeuw was het laatste deel van de walgracht van het Hof ter Groene Walle volledig gedempt met afval uit de omgeving. Echter zorgde de waterproblematiek ervoor dat naar een haalbare oplossing moest worden gezocht binnen het beschermde goed. Met de uitgraving van de walgracht en de poel werd m.a.w. een dubbel resultaat bereikt: enerzijds is het probleem van het water onder controle én is het monument teruggebracht naar een historisch en archeologisch onderbouwde situatie.

De reden waarom de voormalige walgracht ooit werd gedempt is onduidelijk. Het nut van zo’n ‘waterbuffer’ heeft tussen het uitgraven ervan in december 2018 en heden zijn dienst namelijk reeds duidelijk bewezen. De huidige bewoners kunnen met droge voeten het erf en de zone buiten de stalgebouwen betreden.

3.7 Beantwoording onderzoeksvragen- en doelen

Voor dit onderzoek waren geen specifieke onderzoeksvragen. Eventuele afwijkingen t.o.v. het vooropgestelde verwachtingspatroon werden hoger reeds beschreven.

3.8 Samenvatting

In het kader van de heersende waterproblematiek binnen het plangebied en beschermd monument ‘Hof te Groene Walle’ in De Pinte, werd een historische walgracht onder archeologische begeleiding terug uitgegraven. Bij een hoge grondwaterstand dreigden de gerenoveerde stalgebouwen namelijk onder water te komen staan. De historische walgracht bleek in het verleden te zijn gedempt en dus niet meer te kunnen optreden als buffer. De begeleiding werd uitgevoerd op 20 en 21 december 2018 door een erkend archeoloog van BAAC Vlaanderen bvba. Aangezien deze werken niet vergunningsplichtig waren, maar zich wel afspeelden binnen een beschermd monument, werd een archeologietraject in kader van wetenschappelijke vraagstelling opgestart. Hiervoor werd aan de hand

² OVERMEIRE et al, 2018. - <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/rapporten/eindverslagen/240>

van een uitgebreid bureauonderzoek, waarin de (bouw)historische en archeologische waarde van het goed werd geschetst, een toelating voor een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem (proefputtenonderzoek) aangevraagd. Tijdens de uitvoering van dit gravend vooronderzoek werd de effectieve aanwezigheid van de walgracht vastgesteld, alsook de specifieke dimensies. Bovendien werd een vermoedelijk 16^e-17^e-eeuwse poel geattesteerd op het binnenhof.

Na de uitvoering van dit vooronderzoek, dat werd gerapporteerd in een eindverslag, werd een plan opgesteld door de opdrachtgever met de definitief uit te graven waterpartijen. Voor de uitvoering/uitgraving van deze werken werd een volgende toelating aangevraagd bij het Agentschap Onroerend Erfgoed, deze keer voor het uitvoeren van een opgraving (begeleiding). Deze begeleiding, uitgevoerd in december 2018, leverde weinig tot geen nieuwe relevante informatie op, maar had als doel evenzeer erop toe te zien archeologisch interessante sporen en structuren onaangeroerd te laten. Dit laatste bleek na afronding van de uitvoering zijn doel duidelijk niet te hebben voorbijgelopen.

Na afronding van het veldwerk kan worden gesteld dat met de uitgraving van de historische walgracht en de poel een dubbel positief eindresultaat werd bekomen. Enerzijds werd de waterproblematiek opgelost. In de korte tijd tussen uitvoering en schrijven van dit rapport hebben de walgracht en poel namelijk hun dienst als buffer reeds bewezen. Anderzijds is met de uitgraving van de walgracht het beschermde monument, 'Hof te Groene Walle' teruggebracht in zijn oorspronkelijke en historische/archeologisch onderbouwde staat.

4 Bijlagen

4.1 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart (1:10.000; digitaal; 16/08/2017).	2
Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (1:25.000; digitaal; 24/10/2018).	3
Figuur 3: Reconstructie van de poel en walgracht op basis van de veldgegevens na het uitgevoerde vooronderzoek.	5
Figuur 4: Inplantingsplan met in blauw de uit te graven grachten en waterpartijen (opgemaakt door initiatiefnemer).	7
Figuur 5: Uitgevoerde werken in donkerblauw op het inplantingsplan.	9
Figuur 6: Het uitgraven van de walgracht ten westen van de hoeve. Foto richting noordoosten.	10
Figuur 7: Het uitgraven van de oude walgracht met als vulling een 20 ^{ste} -eeuws afalpakket. Foto richting oosten.	10
Figuur 8: Beeld tijdens de uitgraving van de walgracht. Foto richting noordoosten.	11
Figuur 9: Beeld tijdens de uitgraving van de westelijke walgracht. Foto richting zuidwesten.	11
Figuur 10: verbindingsgracht tussen walgracht en poel. Foto richting zuidoosten.	12
Figuur 11: Zicht op de westelijke walgracht vanaf de straat. Foto richting zuidwesten.	12
Figuur 12: Eindresultaat van de uitgraving van de westelijke walgracht. Foto richting noordoosten.	13
Figuur 13: Zicht op de net uitgegraven ondiepe greppel in het verlengde van de walgracht. Foto richting noordoosten.	13
Figuur 14: Zicht vanuit de zuidwestelijke hoek van het plangebied richting noordoosten. Vooraan in beeld de uitgegraven kleinere poel.	14
Figuur 15: Het uitgraven van de poel op het binnenterrein. Foto richting noordwesten.	15
Figuur 16: Eindresultaat van de uitgegraven poel op het binnenterrein. Foto richting noordwesten.	16
Figuur 17: Eindresultaat van de uitgegraven poel op het binnenterrein. Foto richting zuiden.	16
Figuur 18: Restant van de fundering, S1, in de verbindingsgracht. Op de achtergrond het uitspringende stalgebouw. Foto richting noordwesten.	17
Figuur 19: Het Hof te Groene Walle op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840. Met situering van het aangetroffen muurdeel.	17

4.2 Sporenlijst

Bijlage 4.1: Sporenlijst Opgraving Hof te Groene Walle - De Pinte- 2018L177	
<i>Spoor 1</i>	
Interpretatie	Muur/fundering
Vorm	langwerpig
Afmetingen (cm)	anderhalfsteens, 37cm breed
bouw materiaal	rode bst 22x10,5x5
extra	bruin-gele kalk/zandmortel
Spoorassociaties	Oud stallengebouw - Atlas der Buurtwegen
Datering	17de-18de eeuws
Opmerkingen	/
Datum	21/12/2018

4.3 Fotolijst

Bijlage 4.2: Fotolijst Opgraving Hof te Groene Walle -De Pinte- 2018L177			
Fotonr	type foto	extra info	datum
P1170476	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170477	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170478	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170479	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170480	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170481	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170482	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170483	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170484	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170485	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170486	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170487	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170488	overzicht	uitvoering werken Gracht	20/12/2018
P1170489	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170490	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170491	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170492	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170493	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170494	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170495	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170496	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170497	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170498	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170500	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170501	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	21/12/2018
P1170502	overzicht	S1 in verbindingsgracht	21/12/2018
P1170503	overzicht	uitvoering werken Poel	21/12/2018
P1170504	overzicht	uitvoering werken Poel	21/12/2018
P1170505	detail	S1 in verbindingsgracht	21/12/2018
P1170506	detail	S1 in verbindingsgracht	21/12/2018
P1170507	overzicht	uitvoering werken Poel	21/12/2018
P1170508	overzicht	uitvoering werken Poel	21/12/2018
P1170509	overzicht	resultaat uitgraving Poel	21/12/2018
P1170510	overzicht	resultaat uitgraving Poel	21/12/2018
P1170511	overzicht	resultaat uitgraving Poel	21/12/2018
P1170512	overzicht	resultaat uitgraving Poel	21/12/2018
P1170513	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	3/01/2019
P1170514	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	3/01/2019
P1170515	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	3/01/2019
P1170516	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	3/01/2019

P1170517	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	3/01/2019
P1170518	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	3/01/2019
P1170519	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	3/01/2019
P1170520	overzicht	resultaat uitgraving Gracht	3/01/2019

5 Bibliografie

AGIV, AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: QUARTAIR. Available at:
<http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2017a. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Digitaal Hoogte Model.

AGIV, 2017b. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at:
<http://www.geopunt.be>.

BOGEMANS, F., 2007. *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart van Vlaanderen, kaartblad 29, Kortrijk, schaal 1/50 000. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie*, Brussel.

DEBRABANDERE, F. et al., 2010. *De Vlaamse Gemeentenamen. Verklarend woordenboek.*, Brussel: Davidsfonds Uitgeverij nv.

DOV VLAANDEREN, 2017. Databank Ondergrond Vlaanderen, Neogeen/paleogeen (Tertiair). Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.

IOE, 2017. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>.